

Nro. 14.

A' FELS. R. TSASZÁRNÁK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 18-dik napján 1795.
esztendőben.*

Helvétzia.

Olly nagy készületben vagynak a' Helvétziai kántonok, mintha ugyan mindenfelől környül vette vólna őket az ellenség. Azt mondgyák ugyan, hogy ők a' *Corde* hertzeg bé ütésétül félnek, a' ki a' *Báseli* kántonon keresztül akar corpusával Fr. Országba bé menni, a' *Lyonban* lévő 6000 emigránsokkal magát öfzve kaptsolni, és helyre állítani igyekezni a' királyi méltóságot; de más is lehet a' dologban.

A' Frantzia respublika, és *Madritti* udvar közt végbe ment szövetségnek tzikkelyeit, mind addig közönségesekké nem akarja tenni a' Spanyol követ, valameddig ratifikálni avagy helybe hagyni nem fogja azt a' Párisi Convent. Azzal

biztatnak bennünket a' Bási tudósítások, hogy nem sokára a' Német Birodalom, és Fr. nemzet is öfzve fognak békélleni, mellynek tökéletességre való vitelében szorgalmasan munkálódik a' *Berlini* udvar ottan lévő követtye *B. Hardenberg* által, 's azt akarja, hogy előbbi egészségébe tessék vizsza Német Ország. — Néhány Birodalombéli Fejedelmeknek *Alsátziában* és *Lotharingiában* lévő jószágaiknak vizsza szerzettetése hátráltattya leg inkább ezen békességet.

Batáviai Respublika.

Nem tudgyuk, igaz é vagy nem a' mit néhány közönséges levelek hirtetnek, hogy tudnillik az Orániai hertzegnek második szülött fia *Fridrik* Osnabrügbe jött, hogy az ottan öfzve gyült Hollandus desertorokból álló seregekkel Hollandiába bé tsapni és édes attyának törvénytelenül el vétetett méltóságát és örökségét vizsza akarja szerzeni. — — Önnön maga a' Helytartó Fejedelm is *Brémába* jötnek lenni mondatik, azért é, hogy a' régi hirek szerént Berfinbe mennyen, vagy hogy maga is jelen lehessen a' Batavusok ellenkezdendő hadakozásban. — A' Belga patrióták ugyan a' Fr. respublikának, és már most a' *Madritti* udvarnak hathatós segítségekkel biztattyák magokat: azomban könnyen meg eshetik, hogy az Európai udvaroknak politikája meg fordúlván, ök is épen oda fognak vizsza esni a' hol vóltak ennekelötte. A' nemzeti képviselőknek öfzve hivatásokról, és az új Constitutiónak általok lejendő el készitetéséről tsinált plánumot *Jul.* 28-dik napján küldötték bé a' Köz Rendeknek a' Hollandiai tartománynak képviselői, a' melly alkalmatossággal *Hahn* polgár igen szép oratiót mondott, és fontos okokkal meg mutatta, hogy ezen dolognak eszközlését siettetni kellene. Ugyan e' napon határozták meg azt is a' Köz Rendek, hogy 25 ezer Frantzia vétessen a' Batáviai respublikának zsóldjába. A' finántziára ügyelő Commissió-

nak tellyes hatalom engedtetett arra, hogy egy milliót adgyon az eleségnek bé szerzésére. A' Párisban lévő Hollandiai követekre bizatott, hogy a' Palatinátusi Fejedelemnek *Bergen-Op-Zoomi* marchinátusban fekvő jószágának vizsgálata adatását ezközöllye ki a' Convent előtt. Végtere azt is meg határozták, hogy a' Frantzia respublikával szerzett alliantziájokat ismét bé jelentessék a' Berlini udvarnak. Furtsa dolog történt a' *Petersburgban* lévő Hollandus követen. A' Köz Rendnek parantsolatyára bé akarván jelenteni a' Batáviai respublikának új Constitutióját, ezt írta a' bé jelentő irás hátára: *szabadtság, egyenlőség, és atyafiság*, mellyre az Orosz Császárné azt válaszolta, hogy nem tudja miként esett legyen velek atyafiságba, 's azért vizsgálta is hivatta a' *Hágában* lévő követtyét.

A' huszon öt ezer főből álló Frantzia armádiának Hollandusok szolgálattyaiba való vételéről végbe ment tracta *Párisban* is jóvá hagyatott, és már a' capituláció is meg erősitetett. *Richard Fr.* nemzeti képviselő vizsgálta ment *Párisba*, 's helyette *Noel* polgár küldetett *Hágába* követségbe. A' respublika szolgálattyaiból elbatsáttatott három regementek széllyel oízlottak, és minthogy közönségesse lett az a' hír, hogy az *Orániai* hertzeg hadat indít a' Batáviai respublika ellen, töbnire mind *Westfáliába mentek*, holott számos hadi sereget gyűjt öszve *Fridrik* Orániai hertzeg, 's ottan vettének szolgálattot. Egy *Londoni* magános levél írja, hogy rövid idő múltván az Orániai örökös hertzeg is oda fog utazni. — A' közönséges confederációra ügyelő Commissió azt irtá nem régiben a' *Hágai* Köz Rendeknek, hogyha rendelések nem tétetnek a' hadi népnek és munitzióknak fizetésekre, ki gázolhatatlan veszedelembe fog esni a' haza és a' szabadtság. A' Hollandiai tartománynak képviselői közönségesen akarták gyűlléseiket tartani, hogy az egész nemzet halláná 's tudná a' közönséges dolgoknak folyamattyát; hanem a'

Juliusnak 29-dik napján tartott gyűlésben arra határozták meg magokat, hogy a' mostani környül-állások közt illyetén közönséges gyűlést tartani nem lehet.

A' *Hágai* Köz Rendeknek gyűlésében azt javaslották némelly deputátusok, hogy a' haditilt-teknek választatásában ennekutánna azoknak adat-na elsőség, a' kik a' respublika kebelében szület-tek, és a' kik a' hazához 's annak szabadságához való buzgóságok által magokat mások felett megkülömböztetik. A' *Zélandiai* nemzeti képviselők világosan meg mondták, hogy hanemha a' vert, és veretlen ezüstnek kivitelét a' *Hollandiai* tarto-mány meg engedi, egy fillért sem fizethet a' *Zélandiai* tartomány a' közönséges kaszzába. Mint-hogy a' *Luxemburgi* tartományban fekvő *Sz. Vithi* örökségét az *Orániai* hertzegnek a' *Frantziák* el foglalták, tehát azt kívánnyák a' Köz Rendek a' *Párisi* Conventül, hogy azon uradalmak a' respub-likának hasznára fordítassanak. — A' *Geldriai* tartomány harmintzadót akar vettetni az oda bé menendő *Angliai* manufacturákra. — A' tengeri dolgokra ügyelő *Commissio* azt hirdette ki nem régiben, hogy a' melly matros, az az, hajós le-gény 14 napok alatt a' respublika szolgálatyára fogja magát kötelezni, a' hét forint áldomáson ki-vül 14 forint jutalmat veszen.

Nagy Britannia.

Az életnek az árra öt sillingel hágott fellyebb *Londonban*. A' lakosoknak nem nagy kedvek va-gyon a' fekete kenyérnek ételéhez, azon okból, hogy a' fejer kenyérben több tápláló erő vagyon. A' kenyérnek meg bővítésére fel nyitatta a' király maga magazinumait, melly miatt az életnek az árra is alább fog szállani. — A' *Londoni* kabinet parantsolatot adott az Országban lévő *Frantzia* foglyoknak fel jegyeztetésekre, mellybül azt le

het gondolni, hogy a' Fr. fogságba esett Anglus foglyok ki fognak váltatni.

A' N. Britannia, és északi Amériikai szabad respublika közt szerzett békességet jóvá hagyta a' *Filadelfiai* Congressus. *Murray* contre admiral azt írta Amériikai stáziójából, hogy ő egy Fr. hadakozó hajót 22 ágyúval és 130 emberrel elrablott. Ezenkívül egy Fr. rabló hajó is mellyen 14 ágyú és 80 emberek vóltanak, markába este nek. *Liverpóolba* Lancastriának nevezetes kikötő helyébe sok Indiai gabonával meg terhelt hajók jutottak, mellyből ha egy negyed rész liszt három negyed rész búza liszttel öszve elegyítetik, igen jó izü kenyeret lehet sütni.

A' *Londoni* tudósítások szerént Hollandia ellen fognak a' szárazon lévő Britanniai seregek küldetni. Minden Hollandiai artilleriánál szolgált Frantzia emigránsok *Osnabrükbe* menni parantsoltattak. — Továbbá a' *Porsmut* környékén fekvő linea truppok idegen szolgálatba fognak adattatni. Úgy halatik, hogy újobban Lord *Hove* kórmányára biza tik a' nagy flotta.

A' Londonba érkezett *Anson* nevü hadakozó hajó vitte meg a' *Quiberoni* fél szigetben történt szerentsetlen viadalnak hírét. A' többi közt azt beszélette, hogy *Jul.* 21-dikén éjjel nappal tartott a' Fr. patrióták és emigránsok közt való véres tsata, az utólsóbbaknak vesztesége különkülönbféle módon adatik elő, a' meg öletteknek 2000-re, a' fogságba esteknek pedig 8000-re tétetik a' száma.

A' Britanniai hajós tisztektől küldetett tudósítások szerént, az emigránsok, és a' *Hoche* Fr. Generális ármádiája közt való titkos meg egyezés és árúltatás vólt ezen szerentsetlen tsatának az oka. Mihelyt az emigránsok a' Fr. seregeket közelíteni látták, azonnal truppok mentek hozzájuk által. *Gróf d' Atilli* a' *Hervilli* Gróf

regementjének vezérlője tulajdon emberei által lövetett a yon. A' *Desnay* regementje maga lehányta fegyverét, úgyhogy csak a' *Leon* és *Dámas* regementjei viaskodtak az ellenséggel. *Dámas* Gróf maga is el esett *Sombréuil* Gróf pedig egész regementjével együtt fogságba esett. A' veszedemtől meg menekedett emigránsok, feleségeik, és gyermekeik mintegy 2000 a' *Houát* és *Hedi* nevű szigetekbe, *Quiberonhoz* nem messze küldettek. A' *Hervilli* regementéből, melly 1600 közemberből és 90 tiztből állott, 80 közembernél 's 60 tiztnél több nem maradt életben. Kiváltképen azoknak a' Frantzia emigránsoknak tulajdonítatik ez a' szerentsétlen ütközet, a' kik Anglus rabságban lévén csak azért vettek szolgálatot, hogy alkalmatosságok legyen a' hazájokba való visszamenetelre.

Az Amérikából küldetett tudósításokat is kedvetleneknek lenni mondják a' *Londoni* levelek. A' *Sz. Lucia* szigetét egészen el foglalták a' Frantziák, és ha segítség nem küldetik Angliából, *Grenáda* is hasonló sorsra fog jutni. Az ott lévő Frantziáknak számok erőssen szaporodik a' részekre állott Indusokkal. Négy transport hajó, úgymint, *Heró*, *Blenhajm*, *Montferát*, és *Aurora*, a' melyeken lévő 700 főből álló sereg segítségére menni igyekezett a' napnyugoti Indiában lévő Frantziáktól el vétetett coloniáknak, 10 eleséges és munitziós hajóval együtt az ellenség markába estek. A' *Sz. Márton* avagy *Martinique* szigetben lévő Frantziák próbát tettek a' *Burboni* erősségnek el vételére, hanem nem bóldogúlhattak. A' *Sz. Lutzia* szigetében vólt 1400 Anglusok között 600 betegek vóltak, egy része desertirozott. — A' *Barbadósi* szigetben 10000 fegyveres ember állitatott fel annak védelmezésére. *Antigoában* 2000 védelmezi magát. A' *Sz. Vintze* szigetében fel támadt *Caribesek* 200 embert veltettek. *Carraux* Fr. Generál 1600 emberrel akarván a' *Dominica* szigetbe ki szállani, az ott lévő Anglus truppok

által körül vétetett, 's el fogatott. Azoknak a' régi Frantzia lakosoknak jószágaik, a' kik a' pártos Frantziákhoz adták magokat, confiskáltattak. Mind ezek a' történetek arra határozták meg a' *Londoni* ministeriumot, hogy minél előbb több hadi népet és hadakozó hajókat küldjön Amérikába. —

A' K. Britanniai Szerentsétlen tsata után Hollandia ellen menni mondatik Lord *Moira* a' kormánya alatt lévő seregekkel. A' Hannoverai választó Fejedelemségben lévő lovas regementek is parantsolatot vettek az iránt, hogy készen tartsák magokat a' Belgák ellen való menetelre.

Frantzia Ország.

A' *Velentzei* köz Társaságnak Párisba küldött követje *Quirini* Juliusnak 30-dikán vólt a' Convent előtt audientzián, a' hová a' Közjóra ügyelő Commissiónak néhány tagjai vezették őtet. A' nemzeti képviselőkhöz mondott beszédjében a' többi közt ekként fejezte kimagát: "különös örömemnek tartom, *úgymond*, azon meg elégedésről a' Conventet bizonyossá tenni, mellyel a' *Velentzei* respublika, és annak tanátsa viseltetik a' Fr. respublikához. Maga részéről arra kötelezte magát, hogy ő mindenekben tettzeni, és a' respublika bizodalmat meg nyerni igyekszik 's a' t. A' Conventnek előülője felelt beszédjére, 's annak végzése után meg ölelte, 's meg tsokolta a' *Velentzei* követet.

A' Chou ánsok sok puztitást vittek végbe K. Britannióba, három vezérjeik el fogatván *Rennesben* tömlötzbe vettettek, hanem a' tömlötz tartónak vigyázatlansága miatt, mind a' hárman kiszabadultak. A' Párisba fogva vitetett *Chouáns* főtiszték, úgymint *Caumartin*, *Paris*, *Boisconthier*, és többek a' hadi commissió kezébe adattak.

XVIII Lajos király egy levelet irt a' Párisi közjóra ügyelő Commissióhoz, mellyben azt pa-

rantsolta, hogy ofzóllyék el, mellyet ha mivelénd örökösen el felejtkezík annak hívségtelenségérül. A' Szentséges Pápa, a' mint iratik, egy Ágenst küldött a' Fr. Országí déli tartományokba, azoknak a' papoknak fel óldozásokra, a' kik a' polgári hitet le tették. Sokan is találtattak közülök, a' kik engedelmeskedtek papi fejedelmek parantsolatyának; de azért még is jó egyességben élnek a' többivel.

A' *Párisba* menő idegen kalmárok, és a' fabrikánsok eránt az a' végzés hozatott, hogy oda lett érkezések után 24 órával jelentsék bé magokat azon váras ofztáallyának polgári előjáróinál, a' mellyben tartózkodnak, és harmad napnál tovább ne maradjanak ottan, addig is pedig engedelemmel. — Azután passusjokat a' Policzia Commissiónál bé mutatván kérjenek engedelmet a' további múlatásra.

A' *Párisi* Conventnek végzése szerént egy 12 személlyből álló Commissió fog ki nevezteni a' fogságban ülő személyek és az elvádoltatott nemzeti képviselők dolgainak nyomozására, és jövendőbéli sorsoknak meg határozására. Ez a' végzés sokaknak nem tettvén ellene mondottak; azonban a' Convent vizsgálza nem vonta a' szávát, nem akarván a' fogságba ülöket tulajdon ellenségeik által meg itéltetni.

Ügy tapasztaaltatik, hogy ismét két részre ofzlott fel a' Convent úgymint: a' *Thermidoristákra*, a' kik tudnillik a' múlt elztendőben *Roberspiert* meg buktatták, és a' *Brisotistákra*, a' kik a' respublikának állandóságát óhajtyák, és a' 11 személyből álló Commissió által ki dolgoztattott constitutiót lábra akarják állítani. Az elsőbbeknek a' feje *Tallien*, az utólsóbbaknak pedig *Louvet* és *Chenier*.

Lindet Robert a' régi Közjóra ügyelő Commissiónak fogságba vettett tagja a' Con-

vent néhány tagjainak és más személyeknek közbenjárására fogságából ki bocsátatván, szabadságot nyert a' honnyába való visszafutás menetelre, és ottan való tsendes lakásra addig, míg az ő dolga is elő fordul a' Conventben.

Hadi Környülmények.

A' *Manheim* alatt fekvő Cs. K. táborból négy magyar, 3 Cseh, két Morvai, és ugyan annyi Austriai granatéros batallionok, e' mellett két lovas regement, úgymint a' *Kavanagh* vasas, és *Jósef* főherceg Magyar Locumtenens huszár regementjei mentenek *Gr. Sztáray* Feldmarsál Lajtnánt vezérlése alatt a' *Bádeni* hertzogségbe, holott *Mühlburgnál Karlsruhe*t fél órányira le is telepedtek. A' következő napon jókor reggel onnan ki indulván *Radstat* felé vették úttycokat, hanem hol állapodnak meg, bizonytalan.

Augustusnak 8-dikán 450 ember marsirozott a' *Koburg* dragónyos regementéből *Frankfurton* keresztül, még pedig nagy sietséggel, ki tudódván, hogy *Koblentznél* akarnak a' Frantziák a' *Rénuson* által jönni. Az előtt való nap a' *Moguntziai* katona őrizetnek egy része is a' *Rénus* alsó környékére küldetett.

Minekutánna a' *Manheim* alatt táborozott Austriai regementek a' *Rénus* felső környékére küldettek volna, a' Saxóniai seregek is parantsolatot kaptak az indulásra, és a' mint a' *Manheimi* levelek beszélnek, *Bázel* alá fognak menni. Mivége fordította legyen *Gróf Clerfait* Feldmarsál maga erejét a' *Rénus* felső környékére, meg mutatya az idő.

Wéselből Augustusnak 5-dikén. A' múlt vasárnap 30 Hollandiából jött hajók mentek el városunk alatt, a' mellyeken hidat csinálni, és a' *Rénuson* által menni igyekeznek a' Frantziák. A'

requisitio alá vettetett szekereken és lovakon elé-
séget küldének az ármádiához, mellynél olly nagy
szükség uralkodik, hogy harmad napig sem lát-
nak kenyeret. — A' Hollandiai határokon öszve
gyült seregek minden bizonnyal a' Batavusok el-
len fognak menni. A' Hollandiai respublika szol-
gálatyából ki botsáttatott tisztek is szolgálatot
vesznek azoknál még pedig előbbi rangjokkal. —
Valamint ennekelötte, úgy mostan is Generális
Kapitányok a' Helytartó Fejedelem vezérlése alatt
fognak lenni, a' ki maga helyett *Fridrik* fiát kül-
dötte vezérül.

Deutzból Aug. 3-dikán. Önnön maga a' ter-
mészet is láttatik a' Frantziák ellen viaskodni. —
A' *Ruhr* vizének áradása egészlen öszve rontotta
annak *Rénus* öblébe való folyása mellett készített
földi erősségeiket, és munitziójokat. A' *Maás*
vizének fel duzzadott habjai is sok kárt tettek
nékiek. Mái napon 300 ember érkezett ide a' Fr.
fogságból, befzéllek, hogy a' Kolóniai katona őri-
zet fel váltatott, az el menendő seregeknek jó
köntösök vólt, de a' helyekre menteknek igen rosz,
és így *Kolóniába* kell őket fel ruházni. *Düssel-
dorfból Manheimba* vitetett által a' Cs. K. ártille-
ria. Hólnapután fognak az Austriai seregek tá-
borba szállani, és akkor olztán a' fő kvártély is
Mülhejmből MÉRhejmba tétetik által.

A' *Düsseldorfi* lakosok el hitették magokkal,
hogy *Ordingen* mellett fognak a' Frantziák a' Ré-
nus vizén által jönni (*Ordingen* vagy *Urdingen* a'
Kolóniai Választó Fejedelemségben kis város). —
Düsseldorf által ellenben is készítik a' battériákat;
de azért még sem következik, hogy a' Rénuson
által jönni kívánnyanak; sőt inkább tsak ijeszge-
tik a' lakosokat, hogy annyival hamarább békes-
ségre léphessenek a' Német Birodalommal.

A' *Hannóverai* Választó Fejedelemségben több
mozdulások tapasztaltatnak az ellenségeskedésnek
további folytatására, mint másutt. A' táborozó

regementek rész szerént a' tartományban lévő, rész szerént a' tartalék, rész szerént pedig az újjonnan verbuált seregekből egészítettnek; sőt a' mi több, az ennekelötte el bortsáttatott invalidusok is öszve gyűjtetnek. *Jul.* 15-dikén *Hannóverából Stádébe* utazott a' *Meklenburg-Stréliczi* hertzeg *Ernest*, hogy az ottan hajókra ült Frantzia emigránsokat meg szemlélhesse, a' kik a' K. Britanniába rendelt Anglus regementekkel együtt újjabb próbát tesznek a' Frantziák ellen.

A' *Neufzi*, *Wézeli*, *Koloniai*, és több alsó *Rénus* környéki levelek egyenlő módon erőssitik, hogy a' Frantziák éjjel nappal készitik a' tabori hidakat, melly végre *Juliusnak* 28-dikán minden Kolóniai átsokat öszve gyűjtettek, sok fenyű szálat vágattak, éjjel nappal dolgoztatnak és két helyen, tudniillik, Kolónia felett és alatt akar-nak által költözni. Meg válik mit szül a' nehéz-kes idő.

Olasz Ország.

Nizzából Juliusnak 21-dik napján. Öt egész batallion ment által várasunkon az *Alpesi* Frantzia ármádiának öregbítésére, és még mostis minden nap újjabb újjabb seregek jönnek ide. *Lyonban*'s annak környéken minden 15 — 25 esztendős ifjúnak fegyvert kell fogni's *Rivierába* marsirozni, a' 25—40 esztendős férjfiak pedig kötelesek magokat kélzen tartani. *Jul.* 25-dikén estve *Mentonében* (*Monmo*, és *Ventimiglia* közt a' tenger partján fekvő kis váraskában) vólt *Kellermann* Generális, 's mindjárt a' következő regvel egy lovas tsupport kísérvén ötet a' Frantzia ármádiának derekához ment. *Masina* Generális olly erőssen bé sántzolta magát a' *Sz. Bernát* hegye mellett, hogy minden ellenségtől való félelem nélkül el várhattya a' hozzá menendő segítő seregeket.

A' *Génuaiak* felettébb panaszkodnak a' Cs. K. seregek és az Anglus hajók ellen, mellyek nagy

akadályára vagynak azon respublika kereskedésének; (igen is mivel meg nem engedik, hogy szabadosan vihessenek eleséget és fegyvert Fr. Országba), *Káprája* mellett, a' melly *Corsika*, és *Toskána* közt fekvő Genuai szigetetske, még most is egy Anglus fregátta úzkál, akadályoztatni akarván a' *Genuai* hajóknak azon kikötő helybe való szabados bé meneteleket. — *Szavonából* azt írják, hogy ottan is szüntelen egy kis Anglus flottátska vigyáz, és tsak nem minden nap el fog néhány Frantzia hajókat. *Augustusnak* első napján egy *Marsiliából* menő Genuai kereskedő hajót üzőbe vévén egy Anglus hajó egészlen a' *Szavónai* kastélynak ágyui alá ment utánna; de minekutánna *Spinola* Genuai Generális a' *Szavónai* várnak Com-mendánsa négy ágyú lövést tétetett volna az Anglus hajóra, kéntelen vólt onnan ki menni. — — Melly dolog értésére esvén *Nelzonnak*, a' Genuai tenger partok körül úzkáló Anglus Gesvader, az az, kis flotta kapitányának, meg izente *Spinola* Generálisnak, hogyha még egyszer illyetén ellenségeskedésképen viseli magát Ő Nagy Britanniai Felségének Gesvaderje eránt, azonnal tüzes golyóbisokkal fogja lövöldöztetni *Szavona* városát, és kastélyát.

Mivel jól bé sántzolták magokat a' Frantziák, nem egy könnyen lehet őket meg támadni. Kétség-kivül *Colli* hadi Tármasternek a' Szardinia seregek kórmányozójának léfzen első alkalmatossága a' Fr. armádia bal szárnyára való ütésre, melly ha szerentsésen végbe mehetne, így osztán kintelen vólna az ellenség a' Szárdiniai király tartománvait oda hagyni. Az *Oliva* és *Brikkó* hegyeken fekvő Császári seregek, nevezetesen az *Antal* fő hertzeg és *Strassoldo* regementjei sok alkalmatlanságot szenvednek az eleségnek szüksége, a' szüntelen való hideg, esső, szél, és felegek miatt. Az Olasz Országi levelek szerént, igen sok eleséges hajók mentenek bé a' *Marsiliai* kikötő helybe.

Török Birodalom.

A' *Konstántzinápolyi* eleséges magazinumoknak fő gondviselőjét *Katib-Effendit* tette a' Császár *Reis-Effendivé*, mellynél a' nagy vezérségen és Kaputánbasasagon kívül nintsen méltóságosabb hivatal a' Török Birodalomban. Ez az új *Reis-Effendi* nemcsak uralkodó fejedelme eránt való hiveségét, hanem a' köz jóhoz való szeretetét is nagyon kinyilatkoztatta az által, hogy a' múlt télen, a' midőn egész Európában és ott is rendkívül való szükség uralkodott, annyi életem vitetett *Afrikából*, a' mennyi elegendő vólt azon népes városnak (a' *Konstántzinápolyi* lakosoknak számát egy millió 200 ezer emberre teszik a' tudós utazók) táplálására. A' múlt hólnapnak hetedikén ottan, és a' városnak azon részében, holott a' harminzadós ház fekszik, egyfersmind különkülön helyeken rettentő tűz támadván, számtalan építéshez való fa, sok olaj, méz, vaj, ris-kása, kaffé, szappan, dohány magazinumok, és mintegy 4000 házak és áruló boltok porra égtenek, 10 óránál tovább kegyetlenkedett a' tűz, a' melly által okoztatott kár egynéhány millióra betsültetik. Még is mindazonáltal a' mindjárt azután következett Bajrám innepét nagy fényességgel ülték meg a' Mahomet prófétának hiv maradékai, és magában az anya városban 40 ezer kosnál többet áldoztanak fel, mellyeknek húsait a' szükölködő lakosok közt ki osztogatták. A' Frantzia respublikának ottan lévő mostani követtye *Verninac* polgár gyakorta való conferentziában vagon a' *Reis-Effendivel*, és azon munkálódik, hogy valamelly subsidiális tractát állithasson fel a' Fényes Porta és Frantzia respublika közt, mellyhez mindazáltal még eddig kevés reménységet nyújtott nékie a' Diván. Az Archipelagus tengerben ólalkodó tengeri tolvajok sok nyughatatlanságot okoznak a' kereskedőknek, és nem régiben is egy Egyiptomból jött gazdag kereskedő hajót rablottak el. Mellyre nézve kén-

telen vólt a' *Kapután* Basa flottájának egy részével azon tengerbe ki menni, és azon rabló hajókat gonosz foglalatosságokban meg gátolni igyekezni. —

A' *Semlini* avagy *Zimonyi* tudósítások szerint 12 ezer embert rész szerént lovasságot, rész szerént Jantsárságot küldött a' Diván *Belgrádnak* őrizetére, *Widinbe* pedig 30 ezer embert az ottan barlangó pártosoknak el nyomásokra. A' *Navszkovzai* avagy *Nizzai Helytartó* Basa is *Saschi* hadi seregének egy részével *Tsupria* avagy *Paszszarovitz* mellett tanyázik. Ez az utólsóbb Szerviai helység t. i. *Paszszarovitz* nevezetes a' magyar Historiában, holott 1718 elztendőben békesség szerzetett *VI Károly Császár* és a' Törökök közt, minekutánna tsak nem egészen el törlötte volna *Eugenius* hertzeg *Belgrád* környékén a' Török armádiát.

A' Fr. respublikának Fényes Portánál lévő követtye, közönséges audientzián lévén *Jul. 8-kán* a' Nagy vezérnél, illyetén orátiót mondott előtte: "Alhatatos hívséggel viseltetvén a' nemzetek másoktól való nem függésének szentséges principiumaihoz, és azon régi barátságához, melly Fr. Országot a' Török Birodalommal öszve kaptsolta, a' jelenvaló szoros környülállások közt, a' melyekben sok hatalmasságok el távoztak magok alkotmányaiktól, és hasznaiktól, a' Fényes Porta méltó tekintetben vette jussainknak gyakorlását, és respublikánk fundamentomának le rontására tellyességgel fegyvert nem fogott. — Vegye el Excellentiád hódolásunknak azon adaját, melly illy ditsösséges maga viseletének böltsességét illeti. Ezt vallya azon respublikának első követtye, mellynek szives és barátságos szózattya általam mostan ki jelentetik. A' Fényes Portának illyetén ditsösségét akkor fogja a' jövendőbéli történeteknek historiája ki világosítani, a' midön azon

emlékezetes időnek tzikkelyét fogja fénylő színekkel le festeni, a' mellyben a' Fr. nemzet kintelen lévén ügyének igazságával a' fegyvernek és a' győzedelemnek jussát öszve kötni, olly nagy néző játékot adott e' világ előtt, a' minéműt még semmi emberi nyom nem mutatott. Azon principiumok, mellyek illyetén kétséges kimenetelű időkben vezették a' Fényes Portát, méltó okok voltak az én fel serkentetésemre, hogy a' Frantzia nemzet képviselőitől küldettétvén, azon respublica és Török Birodalom közt lévő békeségnek fundamentomát meg vessem, a' köztök lévő barátságot szorossabban öszve kaptsollyam, és az abból folyó költsönös hasznokat ki szélésitsem. Önnön magának a' dolognak természetében is nagy okait találok reménységemnek, mivel mind a' két nemzetnek sok és nagy okai vagynak egymás szeretére, 's egyetlen egy sints egymás gyűlölésére, vagy pedig az egymás ellenvaló irigységre. Nem kevesebb bizodalmat nyújtanak énnékem azon böltsesség és mézfize való látás, a' mellyek Ő Császári Felsége hatalmának sáfárját másoktól meg különböztetik. Azért is tökéletes bizodalomban vagyok, hogy én, a' ki a' Fényes Portának jussait és hasznait méltó tekintetben tartom, reám nézve is azon tekintettel lézzen követségemnek egész idejében a' Fényes Porta, a' melly a' Fr. respublicának méltóságát illeti; továbbá barátságosan meg fogja a' két nemzetet öszve kaptsoló tractákat és szövetségeket tartani, és állandó óltalma alá venni azokat az én polgár társaimat, a' kik ezen Birodalomnak különböző részzeiben tartózkodnak, a' Török Birodalom földjének terméseit szorgalmatosságaik által betsben hozzák, és a' Frantzia industria 's mesterségek által meg gazdagítják. Ezen orációra következőképen válaszolt a' nagy Vezér: "Az a' jó indulat, és hajlandóság, a' melly a' Fényes Portát szüntelen lelkesítette, soha leg kissebb változást sem szenvedett. A' Fényes Porta min-

denkor híven meg tartotta ezen két hatalmasság közt való barátságot, és szövetséget; mindenkör arra függesztette figyelmetességét, a' mi a' Birodalomban lakó Frantziáknak bátorságát, és javát illette. A' két nemzet közt lévő barátságának jussai és tractái ennekutánna is hasonló szorgalmatossággal fognak meg tartatni. Ezt akarja a' Fels. Császár is, egyébbaránt nagy örömmel láttyuk, hogy a' követ polgár a' mi barátunk, kinek különös tulajdonságai egész ditsőséget érdemlettenek, a' mi barátnénktól a' Fr. respublikától a' Fényes Portánál való követségre választatott ki. " Ezen felelet után maga a' Fr. követ egy nyúsztt bört, és a' mellette lévőök hat hermelin bört, nyóltz palástot, és 34 kaftánt nyertenek. *Minémü tzeremóniákkal 's pompával mennyenek a' külső Országi követek a' Török Császárhoz, és a' Nagy Vezérhez, bővebben meg lehet olvasni Osmanografiámnak II részében a' 184—187.dik lapokon.*

Magyar Ország.

Máramaros Vármegyében 27-dik Julii. Remete, és Tetső helységek közt rettentő gyilkosság történt. Néhány Vári kereskedő zsidók Juliusnak 23-dikán marha vásárlás végett Szigetre menni igyekeztvén, két úton álló tolvajok fényes nappal őket meg támadták, egyiknek óldalán lévő gyűsző pénzt, mellyben 2000 forint vólt, el vették, magokat pedig a' zsidókat rúttól meg vagdalva fél hóltan hagyták. A' Vármegye földmérője, és némelly Viski szekerek az Ország útján menvén ott találták a' tolvajokat, de a' kik észre vévén magokat, egyik a' hegynek, a' másik a' tiszának futott; a' földmérő ugyan utánnok küldötte a' Viskieket, de ezek féltvén életeket a' veszedelemtől, immel ammal láttak a' dologhoz, és így útól nem érhatték a' tolvajokat. A' helységbe bé vitetett zsidók iránt mindgyárt rendelést tettek a' Tetsői birák.